SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 56
van **FREYA PERDAENS**
datum: 8 oktober 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

PFAS - Drinkwater

Ik verwijs naar het antwoord van de minister op mijn schriftelijke vraag nr. 721 van 11 juni 2020. In de tabel die in het antwoord werd weergegeven, kunnen we het volgende lezen:

Actie uit het PFAS actieplan	**Stand van zaken uitvoering – verdere voorziene stappen**
De PFAS (SumPFAS) worden binnenkort opgenomen in de Europese Drinkwaterrichtlijn. Dit nieuwe kader zal in Vlaanderen moeten geïmplementeerd worden door monitoring van het ruw water voor productie van drinkwater en het drinkwater zelf.	De nieuwe drinkwaterrichtlijn wordt wellicht eind 2020 formeel bekrachtigd. De verplichtingen op het vlak van de metingen voor PFAS in drinkwater en het respecteren van de normen voor PFAS dienen uiterlijk 5 jaar na de inwerkingtreding te worden nagekomen. Een eerste verkennend onderzoek over de aanwezigheid van PFAS in drinkwater werd reeds uitgevoerd.

De thematiek rond PFAS en PFOS is sinds een tijdje zeer sterk aanwezig in het publieke debat. De burgers vragen, terecht, antwoorden over hoe en waar schadelijke stoffen allemaal in de bodem, lucht en water zijn geraakt.

Er is niet enkel de Drinkwaterrichtlijn waarvan sprake in bovenvermelde vraag. Vanaf begin juli 2021 hebben drinkwatermaatschappijen drie meetcampagnes opgestart voor zowel oppervlaktewaterwinningen als kwetsbare grondwaterwinningen. Daarbij wordt zowel het ruwe water als het geproduceerde drinkwater onderzocht door een extern laboratorium.

In opvolging van de passage uit de aangehaalde schriftelijke vraag had ik graag een antwoord gekregen op volgende vragen.

1. Welke maatregelen werden er in de nieuwe Europese Drinkwaterrichtlijn opgenomen als het gaat over het meten van PFAS in drinkwater?
2. De Europese Drinkwaterrichtlijn moet omgezet zijn in Vlaamse wetgeving tegen 2022.

   Zitten we nog steeds op schema? Kan de minister een stand van zaken geven?

Vlaams Parlement

3. Kan de minister een update gaven betreffende de meetcampagnes door drinkwatermaatschappijen?
4. Op welk moment in de keten wordt gecontroleerd op deze verbindingen?
5. Welke initiatieven om de aanwezigheid van PFAS in het drinkwater te meten en te voorkomen kunnen nog genomen worden? Welke (na)behandelingstechnieken worden door drinkwatermaatschappijen gehanteerd?
6. Welke rol hebben drinkwatermaatschappijen als het gaat over een proactief bronbeleid? Welke specifieke initiatieven nemen ze daarin?
7. Begin deze zomer kregen alle lokale besturen een brief om de risicosites voor een besmetting met PFAS aan te duiden in functie van uit te voeren metingen. Bij de oplijsting en vooral prioritering van deze sites kregen locaties in de nabijheid van een woonzone of drinkwaterwingebied voorrang.
    a) Hoeveel van de opgelijste locaties bevonden zich in de buurt van een drinkwaterwingebied?
    b) Op hoeveel van deze locaties gingen intussen al metingen door? Kunnen daar al eerste conclusies uit getrokken worden? Op welke termijn wordt de rest van de metingen gepland?
    c) Heeft de minister weet van lokale besturen die zelf al dergelijke metingen uitgevoerd hebben op locaties in de buurt van drinkwaterwingebieden?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 56 van 8 oktober 2021
van **FREYA PERDAENS**

---

1. In de nieuwe Europese drinkwaterrichtlijn (EU2020/2184) zijn voor conformiteitsbeoordeling van perfluorverbindingen (PFAS) twee parameters opgenomen. Namelijk 'PFAS totaal' en 'Som van PFAS'.

   PFAS totaal' is het totaal van alle per- en polyfluoralkylstoffen en heeft een parameterwaarde van 0,50 µg/l.

   Som van PFAS' is de som van per- en polyfluoralkylstoffen die risicovol worden geacht in verband met drinkwater. Dit zijn de volgende 20 PFAS:
   - Pefluorbetaanzuur (PFBA),
   - Perfluorpentaanzuur (PFPeA),
   - Perfluorhexaanzuur (PFHxA),
   - Perfluorheptaanzuur (PFHpA),
   - Perfluoroctaanzuur (PFOA),
   - Perfluornonaanzuur (PFNA),
   - Perfluordecaanzuur (PFDA),
   - Perfluorundecaanzuur (PFUnDA),
   - Perfluordodecaanzuur (PFDoDA),
   - Perfluortridecaanzuur (PFTrDA),
   - Perfluorbutaansulfonzuur (PFBS),
   - Perfluorpentaansulfonzuur (PFPeS),
   - Perfluorhexaansulfonzuur (PFHxS),
   - Perfluorheptaansulfonzuur (PFHpS),
   - Perfluoroctaansulfonzuur (PFOS),
   - Perfluornonaansulfonzuur (PFNS),
   - Perfluordecaansulfonzuur (PFDS),
   - Perfluorundecaansulfonzuur (PFUnDS),
   - Perfluordodecaansulfonzuur (PFDoDS), Perfluortridecaansulfonzuur (PFTrDS).

   De parameterwaarde bedraagt 0,1 µg/l.

   Lidstaten kunnen zelf kiezen of ze één van beide of beide parameters hanteren in nationale wetgeving.
   Deze parameterwaarden zijn slechts van toepassing zodra de Europese Commissie technische richtsnoeren heeft vastgelegd met betrekking tot analysemethode voor de monitoring van per- en polyluoralkylstoffen. Uiterlijk op 12 januari 2024 stelt de Commissie de richtsnoeren vast.

   De EU DWD voorziet een overgangsperiode zodat de nodige maatregelen genomen kunnen worden om te voldoen aan de parameterwaarde van 'PFAS-totaal' en 'Som van PFAS'. Uiterlijk op 12 januari 2026 moet voldaan worden aan de vastgelegde parameterwaarde. Tot deze datum zijn de waterleveranciers niet verplicht om 'PFAS-totaal' of 'Som van PFAS' te monitoren.

2. De bevoegde administraties hebben een eerste ontwerp van omzetting uitgewerkt. Zo wordt het bestaande besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie vervangen door een nieuw besluit van de Vlaamse Regering.

Het overleg met betrokken stakeholders (waterbedrijven, betrokken administraties…) is reeds opgestart. Streefdoel is om in het voorjaar 2022 een ontwerp van besluit voor te leggen aan de Vlaamse Regering.

3. Alle zes waterbedrijven in Vlaanderen zijn eind juni 2021 op vraag van de VMM gestart met het monitoren van perfluorverbindingen in drinkwater. Hierbij ligt de focus op de twintig PFAS die vastgelegd zijn in de Europese drinkwaterrichtlijn. De eerste resultaten zijn al gerapporteerd aan de VMM. Van zodra de volledige meetcampagne ontvangen is, zal de VMM hierover een rapport opmaken en publiceren. Het is van belang dat we totaliteit van de data in zijn geheel kunnen interpreteren en zodoende met de nodige duiding kunnen ontsluiten.

4. De monitoringscampagne van de waterbedrijven wordt uigevoerd op vraag van VMM en werd dus ook afgestemd met de VMM. Zo werd de hele waterketen bemonsterd, dit wil zeggen van de bron (oppervlaktewater, grondwater), het onttrokken ruw water, het gezuiverde drinkwater (ter hoogte van de uitgang aan het waterproductiecentrum) tot het drinkwater dat geleverd wordt aan de klant (ter hoogte van watertorens, reservoirs…).

5. Het meten van PFAS in drinkwater zal deel uitmaken van de reguliere kwaliteitsbewaking zoals voorzien in de nieuwe EU DWD (zie vraag 1). Gelet op de huidige problematiek zal het kader voor de opvolging van PFAS in drinkwater reeds vanaf de inwerkingtreding van het nieuwe drinkwaterbesluit worden opgelegd. Zoals reeds aangegeven volgen de waterbedrijven nu al proactief en in lijn met het huidige wettelijk kader de problematiek op.

   Het voorkomen van PFAS in drinkwater vergt een integrale aanpak. Zo kan bij hoge concentraties in de bronnen de inname gestopt/aanpast worden. Ook het beschermen van de bronnen is nodig (zie vraag 6) en als eindoplossing is er de uitbouw van de behandeling / zuivering tot drinkwaterkwaliteit.

   Als nabehandeling beschikt iedere oppervlaktewaterwinning in Vlaanderen al over actief koolfiltratie. Ook een aantal grondwaterwinningen beschikken hier reeds over omwille van de aanwezigheid van pesticiden in het ruwe water. De waterbedrijven onderzoeken waar het nodig is om de bestaande behandeling te optimaliseren of bijkomende zuivering te voorzien.

6. Het drinkwaterbesluit bepaalt dat de waterbedrijven de verplichting hebben om een risico-evaluatie en risicobeheerstrategie uit te voeren. Dit houdt in dat ze de risico's in kaart brengen in de bronnen, het behandelingsproces, de opslag en de distributie van het drinkwater.

   Als er significante risico's zijn waardoor er niet gegarandeerd kan worden dat het drinkwater voldoet aan de principes van 'schoon en gezond' dan neemt het waterbedrijf binnen zijn bevoegdheid de nodige herstelmaatregelen (bv. een aankoopbeleid van percelen binnen hun beschermingszones van grondwater, inzetten op omgevingsmanagement naar verschillende stakeholders toe….).

   De waterbedrijven rapporteren over de risico's aanwezig in de bronnen en de aangewezen maatregelen aan VMM. Deze informatie wordt gebruikt bij de advisering van omgevingsvergunningen, bij de opmaak van het maatregelenprogramma van de stroomgebiedbeheerplannen en vormt de basis voor dialoog met alle betrokkenen.

7. a) In de brief aan de lokale besturen werd gevraagd om input door te sturen over terreinen waar in het verleden brand gewoed heeft en waar werd geblust met fluorhoudend blusschuim. De OVAM verwerkt deze informatie en geeft ze volgens prioritering door aan bodemsaneringsdeskundigen voor de opstart van een

verkennend bodemonderzoek. Van de op heden 764 geïnventariseerde PFAS verdachte locaties is net geen 5% gelegen in beschermde gebieden in functie van drinkwaterwinningen uit grondwater. Eveneens was er de oproep aan gemeenten om een lijst en kaart van mogelijke risico-locaties voor PFAS-verontreiniging op basis van PFAS-verdachte rubrieken uit de indelingslijsten van het VLAREBO en VLAREM uit de gemeentelijke inventaris te controleren. De informatie van PFAS-verdachte rubrieken in de OVAM-databank is gekend op perceelniveau. Het percentage percelen uit deze lijsten gelegen in beschermde gebieden in functie van drinkwaterwinningen uit grondwater bedraagt 0,7% van het totale aantal aan de gemeenten doorgegeven percelen. Hierbij dient opgemerkt dat de lijsten opgesteld zijn op basis van administratieve gegevens. De verschillende locaties worden momenteel in detail gescreend door milieudeskundigen om te zien of ze effectief PFAS-verdacht zijn, met toekenning van een prioritering onder meer op basis van ligging in een beschermingszone.

b) De OVAM voert per maand een verkennend bodemonderzoek uit op 40 à 50 risicolocaties. Dit is momenteel de maximumcapaciteit voor het uitvoeren van bodemonderzoek en -analyse op PFAS-verdachte locaties in opdracht van de OVAM in Vlaanderen. Locaties in de nabijheid van een woonzone of drinkwaterwingebied krijgen voorrang. Op heden (9/11/2021) zijn 197 locaties doorgegeven aan bodemsaneringsdeskundigen voor de opstart van een verkennend bodemonderzoek. Op 82 van deze locaties is het veldwerk reeds uitgevoerd. Van 71 locaties ontving de OVAM een onderzoeksverslag. Deze zitten in de fase van beoordeling, er werden nog geen rapporten definitief beoordeeld. Momenteel zijn geen algemene conclusies voorhanden op basis van deze onderzoeken.

c) Verschillende lokale besturen hebben in eigen opdracht onderzoek op PFAS laten uitvoeren. Deze onderzoeken zijn niet steeds volgens de richtlijnen voor onderzoek op PFAS-verdachte locaties opgesteld of ingestuurd bij de OVAM. Ze worden momenteel in opdracht van de OVAM verwerkt door een bodemsaneringsdeskundige om de gegevens zo mogelijk om te vormen tot rapporten die opgenomen kunnen worden in het grondeninformatieregister. Van de doorgegeven onderzoeksverslagen zijn er geen gelegen in beschermde gebieden in functie van drinkwaterwinningen uit grondwater.